

Abstrakt

Tato práce se zabývá temporální charakteristikou promluвовých úseků ve čtených projevech profesionálních mluvčích. Hlavním cílem výzkumu je sledování variability artikulačního tempa (AT) v rámci promluвовých úseků. Doména, ve které AT zkoumáme, je tedy promluвовý úsek a také se zabýváme celkovým artikulačním tempem. Zkoumaným materiálem byly čtené komentáře v češtině k přírodopisným dokumentům. Pro ověření statistické významnosti jsme využili lineární model smíšených efektů a test ANOVA.

Výsledky z měření celkového průměrného artikulačního tempa v rámci promluവ ukázaly, že se hodnoty jednoho mluvčího výrazně liší od ostatních mluvčích. Interpersonální variabilitu prokázaly také testy ANOVA a prokázala se rovněž intrapersonální variabilita. Průměrné hodnoty AT s ohledem na lineární členění se ukázaly jako poměrně vyrovnané. Statistická ověření také neprokázala statistickou signifikanci.

Při rozbořech promluوصých úseků jsme zjišťovali, zda má na AT vliv velikost promluوصých úseků v taktech, dále pozice taktu v úseku a jaké jsou směry změn AT taktů uvnitř promluوصého úseku. Statistickými testy byla ověřena významnost vlivu velikosti promluوصého úseku i pozice taktu na AT.

Analýzy směrů změn AT taktů v úseku naznačily obecný trend poklesu AT během promluوصého úseku. Výrazné zpomalování se ukázalo ve finální pozici taktu.

Klíčová slova

Artikulační tempo, variabilita artikulačního tempa, promluوصý úsek, mluvní takt, profesionální mluvčí